

7.21 Kapucíni ako obeť tridsaťročnej vojny 1631-33

Ako švajčiarska provincia vo víre tridsaťročnej vojny (118-16484) našla celý rad svojich juhonemeckých kláštorov vypálených a vyplienených, zakúsila aj jej susedná tirolsko-bavorská provincia zúrivosť protestantských vojenských oddielov. Nasledujúce správy predstavujú reprezentatívny výber všetkých bied a ťažkostí, ktoré postihli v celom Nemecku nielen kapucínov, ale aj kláštory všetkých rádov a tu a tam aj široké obyvateľstvo. V roku 1631 obsadili a zničili Švédi konvent v Bad Mergentheime. O rok neskôr zajali švédske oddiely štyroch mníchovských kapucínov ako rukojemníkov. V roku 1633 zomrel jeden kapucín pri obliehaní Neumarktu vo zvonici strelou z pušky.⁴⁴

Koniec konventu v Bad Merentheime

December 1631

Filiálka vo franskom Mergentheime bola založená v roku 1627 bratmi z tirolskej provincie. Arcivojvoda Maximilian III., regent v Innsbrucku a zároveň aj veľmajster nemeckých rádov,⁴⁵ dosiahol už v roku 1606 vyslanie kapucína z Brunecku Serafína Koflera, aby šíril vieru kázaním v tomto meste: Mergentheim bol od roku 1525 sídelným mestom veľmajstra nemeckých rádov. Maximiliánov nasledovník a blízky priateľ a predstavený nemeckých rádov Johann Caspar von Stadion (1627-41) zrealizoval v roku 1628 výstavbu jedného kapucínskeho kláštora. Potom ako v roku 1809 mesto prišlo o kapucínov, poskytli im prístrešie bratia v rýnsko-westfálskej provincii.

10086 Nakoniec, v mesiaci december toho istého roku, práve na Štedrý deň, bolo mesto Mergentheim, vzdialené päť (nemeckých) míľ od Würzburgu, pod správou veľmajstra nemeckých rádov, po dlhom odolávaní obliehaniu a po zaručení istôt švédskeho vojska obsadené. Pretože náš konvent – založený len krátko predtým celkom blízko mesta na vlastné náklady horeuvedeným kniežaťom – ležal tak blízko mesta, že medzi ním a mestskou bránou bolo jediné miesto na verejnú cestu, z tohto dôvodu bol z pohľadu nepriateľov veľkou prekážkou k útoku na mesto a k jeho získaniu, preto ho bratia opustili a švédska armáda ho zničila až do základov. To všetko sa ale nestalo bez znamení, ktoré tu doteraz nikdy neboli a ktorých ešte nikdy nikto nepočul.

Povráva sa totiž ako pravdivá skutočnosť, ktorú potvrdzuje aj jeden vojak, ktorý to sám počul, že po odchode bratov vraj o polnoci v kostole zaznel zvyčajný spev a známa melódia, akoby tam boli prítomní bratia a zúčastňovali sa spevu. To vraj trvalo tak dlho, ako trvá zvyčajne odspievanie matutína. A ešte hovoria farár a radný pán mesta, že vraj malo nasledujúce znamenie predchádzať úplnému zničeniu nášho kostola: Keď sa už strecha zrútila, a nasledujúci deň mali byť na povel nepriateľa zničené aj múry, tak vraj

⁴⁴ Prvé dva texty pochádzajú z *Acta et Memorabilia Provinciae Tyrolensis cum origine et propagatione Monasteriorum*, 60-61, 66. Tretí z *Mortuale Tyrolis Baariae provinciae*, 33.

⁴⁵ Franz-Heinz Hye, rakúsky miestodržiteľ v Tirolsku, arcivojvoda Maximilian III. predstavený nemeckých rádov (Deutschmeister) a rádu kapucínov, v *Laus Deo*, 29-33.

v noci predtým, potom ako spomínaný spev bratov zamíkol, bolo celkom zreteľne počuť veľa hlasov, ktoré bedákali a kvílili: oni akoby ohlasovali nadchádzajúce zničenie svätého domu, čo vlastne aj v ďalšie dni nasledovalo.

Štyria bratia ako vojenský zajatci v Mníchove

jún 1632

Prví bratia prichádzajú v roku 1600 do bavorského vojvodského mesta. V roku 1601 položil otec vojvodu Maximiliána I., William V. základný kameň kláštora tesne pred ženskou bránou na bašte mestského opevnenia. Tento vznikol za dva roky na náklady vojvodu. Od roku 1607 sa delegáti provincie stretávali každé dva alebo tri roky na kapitole. Mníchovský kláštor sa stal obeťou sekularizácie v roku 1802 a bol zbúraný.

10087 Kráľovský správca mesta s menom Banír, Švéd, požadoval od obyvateľov Mníchova vyplatenie určitého príspevku, konkrétne štyrikrát sto tisíc ríšskych guldenov. Tento príspevok sa im zdal neúnosný a dokonca sa ani necítili schopní si to dovoliť. Tak išli k nemu na kolenách a dosiahli úľavu vo výške 100,000 čo nakoniec akceptovali, ale boli nútení zaplatiť 300.000. Keďže ale ani toto nedokázali občania zaplatiť a dokonca ani osvietený knieža nemyslel na to, aby niečím prispel z vlastného, prišlo teda na rehoľníkov. Títo neušetrili dokonca ani posvätné nádoby a prispeli približne 200 pozlátenými kalichmi, k tomu vo veľkom počte monštranciami, svietnikmi, cibóriami a inými kostolnými nádobami zo striebra. Naši bratia tiež pridali tri kalichy, celý ich poklad.

Ako p. gvardián, R. P. Johannes Baptista von Ala, spomenul neskôr láskavými slovami okrem iného kráľovi ohľadom kalichov – kráľ sa totiž zvonka vrátil do mesta a (p. Johannes) sa k nemu priblížil, aby ho pozdravil a vzdal mu česť, obdržal od kráľa odpoveď: Nezáleží na tom, že prispeli svojimi striebornými kalichmi; vojvoda z Bavorska ich môže nahradiť tromi zlatými.

Aj keď sa všemožne snažili, viac ako polovicu peňazí nemohli zhromaždiť. Preto bolo potrebné za druhú polovicu odovzdať určitý počet zajatcov: tak bolo vybraných 22 duchovných a 22 laikov; medzi nimi, podľa všeobecne akceptovanej voľby žrebom, boli určení štyria kapucíni, t. j. p. Claudius von Hornstein, p. Eusebius z Mittenwaldu, p. Geminianus z Mníchova a p. Philibert z Egeru. Všetci boli kňazmi a študentmi posvätnéj teológie.

Brat bol zabitý počas vojny

júl 1633

Roku 1625 založil rád v hornopfalzskom Neumarkte hospic. V roku 1674 bol rozšírený na kláštor.

10088 Brat Christophorus z Brixenu, laický brat, oblečený ako kapucín 7. septembra 1615, bol neskôr poslaný do Neumarktu v Hornom Falzku pre laické povinnosti. Vyliezol na zvoncu nášho kostola – neviem, z ľahkovážnosti alebo zvedavosti, aby videl obrovský počet švédskych vojakov, ktorí sa chystali dobyť mesto. Zdá sa, že bol zasiahnutý strelcom, ktorý ho videl, ako sa neopatrne vykláňa z okna. Zomrel na

následky tohto zranenia v Regensburgu na sviatok svojho patróna 25. júla 1633 a bol pochovaný na cintoríne bratov v Regensburgu. Ako je zvykom, predtým bol zaopatrený sviatosťami.